

La vida és només patxanga

La revista *Enderrock* del mes de març té uns protagonistes sorprenents: un pòquer d'asos de la revolució del nou mestissatge als Països Catalans -el que hem volgut anomenar la Patxanga 3.0- encapçalat per **Txarango** i completat amb **Kayo Malayo**, **Muyayo Rif**, **Terratombats** i **Tashkenti**. Aquesta generació musical té l'origen en la fusió d'estils que combina la cultura rock, l'arrel popular catalana i els ritmes ballables llatins, té uns honorables pioners en figures com **Gato Pérez**, **La Plateria**, **La Rondalla de la Costa** i **Mirasol** -a la dècada dels anys setanta- i es converteix en referència mundial als noranta amb l'arribada de **Manu Chao**, **Macaco**, **Ojos de Brujo** i, sobretot, amb la gran influència que **Dusminguet** i **Pomada** (**Carles Belda**) -pioners en la fusió de l'ska i les músiques llatines amb el substrat tradicional català- han exercit sobre la penúltima escena de fusió catalana: des dels seus propis hereus, **La Troba Kung-Fú**, fins a **La Pegatina** o **Gertrudis**.

Fruit de la tercera generació de la 'patxanga' catalana, descobrim ara una nova fornada de bandes. Apostem pel grup del Ripollès **Txarango** abans i tot que el seu primer disc, *Benvinguts al llarg viatge* (DiscMedi, 2011), arribi a les botigues en format de CD. I ho fem per dos motius: el primer, perquè hem detectat que a la xarxa s'hi cou una explosió sonora en relació al grup. L'estrena de la cançó de presentació del nou treball, "Benvinguts", feta pública a través d'Enderrock.cat, va assolir 6.000 escoltes en una setmana. L'expectació generada a Twitter i Facebook entorn de la formació encapçalada pel cantant Alguer Miquel ha estat més que notable. I el grup ha aconseguit la insòlita xifra de més de 6.000 descàrregues del disc en només dos dies. El seu gran repte ara és omplir la sala Apolo al concert de presentació (18 d'abril), una fita que sembla molt més a prop després de la bona rebuda que ha tingut el seu treball. El segon motiu és que aquesta banda representa una manera de fer cançons i d'entendre la música molt pròpia dels Països Catalans, i que des d'*Enderrock* volem associar -i reivindicar- a una etiqueta molt sovint injuriada: la patxanga catalana.

L'origen del mot 'patxanga' és difús. Hi ha qui diu que deriva de les txarangues, és a dir, dels grups de música de carrer que es dediquen a animar festes de tota mena. De fet, el mot és sinònim de festa en moltes cultures llatines. En tot cas, l'origen de la patxanga com a gènere el trobem a la Cuba prerevolucionària. Va ser l'any 1959 quan l'**Orquesta Sublime d'Eduardo Davidson** va publicar la cançó "La pachanga", barrejant son i merengue. Va ser una autèntica bomba que va esclatar a les pistes de ball del Carib i es va estendre com la pólvora pel continent americà, contaminant-se i amaratant-se de tota mena de ritmes. I és durant els setanta quan arriba a Catalunya, on es barreja, com era previsible, amb la tradició local de festa popular: la rumba catalana. Amb la democràcia, la patxanga supera les fronteres musicals i esdevé sinònim d'una forma d'entendre la festa major. El fenomen va de baixa les dècades següents, amb l'esclat del tecno, l'auge de les macrodiscoteques i la devaluació de les festes populars, vistes com una cosa rànica i passada de moda. L'ADN, però, es manté. I és amb l'aparició de grups com **Dusminguet** i **Pomada** a final dels noranta que reneix amb força la fusió musical, on les músiques llatines i la rumba es barregen ara també amb el reggae, l'ska, el pop, el rock, el hip-hop... Per definir-ho, la premsa musical va encunyar una nova etiqueta llavors encara no estigmatitzada: mestissatge. I aquí cal esmentar un nom propi: **Joan Garriga**. La seva aportació, que va treure la pols a la tradició, ha estat vital i encara avui poc reconeguda.

En aquest número d'*Enderrock* us presentem els protagonistes de la generació Patxanga 3.0. Cadascun d'ells entén la música de manera molt diferent, però tenen en comú el respecte per un gènere injustament infamat, potser precisament perquè uneix de forma natural tres idees: l'aposta per la pròpia cultura popular no institucionalitzada, l'obertura cap a les músiques del món, i la reivindicació del carrer i la plaça com a espai de convivència. Com diu el cantant de **Gertrudis**, Xavi Ciurans, citant el mestre **Belda**: "Tots som pataners, fills de mil pares diferents, buscant els nostres orígens". La vida és només patxanga integral, que no s'equivoquin els músics de jazz

(Antònia Font).